

РЕШЕНИЕ

№ 955

гр. София, 20.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ГО I-17 СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и шести януари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Стилияна Григорова

при участието на секретаря Мария Т. Методиева
като разгледа докладваното от Стилияна Григорова Гражданско дело № 20221100111555 по описа за 2022 година

Делото е образувано по предявен от К. Б. Д. срещу ЗАД „ОЗК - 3.“ АД осъдителен иск за заплащане на сумата от 400 000 лева, представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди от ПТП на 18.05.2022 г., ведно със законната лихва от 30.07.2022 г. до окончателното изплащане.

Ищецът твърди, че на 18.05.2022 г. участвал в ПТП като пътник на предна седалка в л.а. „БМВ“, модел „330Д“ с рег. № СВ **** СВ. Около 00.20 часа автомобилът се движил по АМ „Струма“ в посока от гр. София към гр. Перник. В района на бензиностанция „ОМВ“ при втори км, поради превишена и несъобразена с пътните условия скорост, лекият автомобил напуснал пътното платно и се отклонил надясно, като самокатастрофирал в мантинелата. Няколко дни след произшествието водачът Г.Н.Т. починал, а пътникът К. Д., ищец в настоящото производство, бил приет за лечение с опасност за живота поради политравматични увреждания.

При приема в УМБАЛСМ „Н. И. Пирогов“ Д. бил в безсъзнание. Провело се сложно животоспасяващо лечение. На 28.06.2022 г. ищецът бил изписан за продължаващо лечение в домашни условия. Пострадалият зависил от чужда помощ и не можел да се обслужва самостоятелно. Имал постоянни силни болки, загуба на краткосрочна памет и ретроградна и антиградна амнезия. Зрението на лявото му око било нарушено и имал проблеми със слуха. Състоянието му не позволявало да продължи обучението си като студент.

За управлявания от Г.Т. лек автомобил имало валидно сключена застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите при ЗАД „ОЗК-

3.“ АД. Ищецът сезирал ответника с молба за определяне и изплащане на обезщетение за неимуществени вреди, но до момента липсвало произнасяне от застрахователното дружество.

Моли ответникът да бъде осъден да заплати на ищеца сумата от 400 000 лева, представляваща обезщетение за неимуществени вреди от процесното ПТП, ведно със законната лихва от 30.07.2022 г. до окончателното изплащане.

Ответникът ЗАД „ОЗК-3.“ АД е подал отговор, в който оспорва механизма на произшествието, вината на водача Г.Т., описаните в исковата молба вреди и причинната им връзка с процесното ПТП, както и последиците за начина на живот на ищеца и размера на съдебно предявената претенция.

Възразява за съпричиняване на вредоносния резултат от страна на ищеца, който нарушил чл. 137а, ал. 1 от ЗДвП и съзнателно се качил при водач, за когото знаел, че е употребил алкохол.

В отговора е оспорена и претенцията за присъждане на законни лихви и началният момент, от който лихвата се дължи. Самият пострадал не представил всички документи, релевантни за определяне на обезщетението, включително данни за банковата си сметка.

Съдът, след като обсъди доводите на страните и прецени събраните по делото доказателства, прие за установено следното от фактическа и правна страна:

Предявен е иск с правно основание чл. 432, ал. 1 от КЗ.

Предпоставка за допустимостта на иска е предявяване на претенцията пред застрахователя по застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите, по аргумент от чл. 432, ал. 1, in fine. В случая е безспорно, че ищецът е предявил пред ответното дружество претенцията си за обезщетяване на неимуществените вреди на 21.07.2022 г.

Предявеният иск с правно основание чл. 432, ал. 1 от КЗ се основават на сключен договор за застраховка „Гражданска отговорност“ на автомобилистите между собственика на л.а. „БМВ“, модел „330Д“ с ДК № СВ **** СВ и ЗАД „ОЗК-3.“ АД. Наличието на валидно застрахователно правоотношение за водачите на л.а. „БМВ 330Д“ и ответника към 18.05.2022 г. е отделено като безспорно между страните обстоятелство с определение от 12.01.2023 г.

Застрахователният договор ангажира отговорността на застрахователя да покрие в границите на определената в договора застрахователна сума отговорността на застрахования за причинените от него на трети лица имуществени и неимуществени вреди.

Съгласно разпоредбата на чл. 432, ал. 1 от КЗ, увреденото лице, спрямо което застрахованият е отговорен, има право да иска обезщетението пряко от застрахователя по застраховка „Гражданска отговорност“. Отговорността на застрахователя се изразява в заплащане на обезщетение за претърпените от увреденото лице имуществени и неимуществени вреди, пряк и непосредствен резултат от увреждането и е функционално обусловена и тъждествена по обем с отговорността на делинквента.

От заключението на приетата по делото комплексна авто-техническа и съдебно-медицинска експертиза, която съдът кредитира като подробна, обоснована и обективно изготвена, се установява по категоричен начин, че процесното ПТП е настъпило по вина на водача на л.а. „БМВ“, модел „330Д“ с ДК № СВ **** СВ Г.Н.Т.. Вещото лице доц. А. подробно е описал механизмът на произшествието, въз основа на данните от протокола за оглед на местопроизшествие, скица и фотоалбум и от видеозаписа на разположената с видимост към АМ „Струма“ камера. Според заключението на вещото лице, че на 18.05.2022 г. около 00:20 часа, при липса на външно осветление и мокър пътен участък по АМ „Струма“, в платното за движение от гр. София към гр. Перник в лявата активна пътна лента се е движил л.а. „БМВ 330Д“, с ДК № СВ **** СВ, управляван от Г.Н.Т. със скорост около 135 км/ч. След като изпреварил неизвестен автомобил, водачът Таков продължил известно време движението си в лявата пътна лента. Около 90 м преди удара в дясната мантинела и в буфера на входа на бензиностанция „ОМВ“ автомобилът се отклонил надясно със странично занасяне и поради настъпила напречна неустойчивост. Към момента на първия удар скоростта е била 121 км/ч. Тази скорост, както и максимално установената от 135 км/ч са по-ниски от критичната скорост и затова доц. А. е заключил, че завоят не е причина за загуба на управление. Допуска настъпил аквапланинг, за настъпването на който благоприятства скорост над 90 км/ч. При това, за избягване на опасността от произшествие поради мокра пътна настилка, безопасното управление изисква движение във външната за завоя лента, в случая – дясната, съчетано с отклоняване на автомобила чрез плавно въртене на волана при контриращо завъртане. Неконтролируемо странично занасяне настъпва при по-рязко завъртане на волана. В конкретния случай водачът Таков е имал възможност да избегне удара при съвременни и плавни

движения с волана, без задействане на спирачната система и скорост, по-ниска от 100 км/ч.

След като л.а. „БМВ“ се е насочил диагонално надясно със странично занасяне, е настъпила ротация по посока на часовниковите стрелки. Това е довело до пресичане на дясна активна лента и на най-дясната лента, предвидена за вход към бензиностанция „ОМВ“. Последвал е втори удар – със задна лява част в дясната мантинела на входа към бензиностанцията, при който изтръгва част от нея и от металните колчета. След удара във вертикален масивен кол ротацията е прекратена, но с остатъчната си кинетична енергия автомобилът е продължил движение напред, отхвърлил по посоката на движението си изкъртените пана и колове на оградата. От удара в стената и в кола двигателят излетял напред и паднал зад оградата.

При този сложен механизъм на ПТП, съставен от удари с различни части на автомобила в здрави и твърди предмети, ротационни движения от изгубеното управление върху превозното средство, се установява, че водачът Г.Т. е проявил самонадеяност, не се е съобразил с пътните условия по начин да избере безопасна скорост на движение. Макар и в рамките на допустимата за АМ „Струма“, скоростта от 135 км/ч не е съобразена с вероятността да настъпил произшествие при условията на тъмнина, мокър асфалт и завои. Това е причината да изгуби управление над управлявания от него автомобил и да допусне настъпване на ПТП. Инцидентът се дължи изцяло на противоправното поведение на Таков, който е нарушил задълженията си на водач на МПС по чл. 20, ал. 1 и ал. 2 от ЗДвП.

На предна дясна седалка на л.а. „БМВ 330Д“ с ДК № СВ **** СВ е пътувал К. Б. Д., който е получил описаните в комплексната експертиза увреди. Те се изразяват в 1) травматичен шок; 2) черепно-мозъчна травма – тежка мозъчна контузия, коматозна промяна в съзнанието след инцидента, епилептичен статус при постъпване, десностранна хемипареза, травматична увреда на левия очедвигателен нерв, остър травматичен кръвоизлив под твърдата мозъчна обвивка, травматични контузионно-кръвоизливни огнища в левите челен и слепоочен дял на мозъка и поренцефални кисти с размери 25/12мм и 22/14 мм с дискретни белези на глиоза в подлежащия паренхим, оскъден травматичен кръвоизлив под меките мозъчни обвивки, счупвания на основата на черепа в областта на предна черепна ямка, лява средна черепна

ямка и на клиновидния синус, пневмоцефалия, многофрагментно счупване на левите челна, слепоочна и теменна кости на черепа, разкъсно-контузнарана в лявата теменна област на главата, травматичен подкожен кръвоизлив в лява челно-слепоочно-теменна област на главата, травматичен подкожен кръвоизлив в двете орбити, по-изразен вляво и декубитална рана в теменно-тилната област на главата; 3) лицево-челюстна травма – счупвания на задната и латерална стени на лява орбита, на лява ябълчена кост без фрагменти, на предната стена на левия горночелюстен синус с травматичен кръвоизлив в него и на носни кости с травматичен кръвоизлив от носа; 4) травма на гръдния кош и белия дроб - счупване на шест ребра (4-9) вляво по аксиларна линия без фрагменти, субтотален към тотален пневмоторакс и контузия на белия дроб в долните лобове и трети сегмент вдясно.

Черепно-мозъчната травма е довела пострадалия Д. до състояние на разстройство на здравето, опасно за живота. Временна опасност за живота на ищеца е представлявала и гръдно-белодробната травма, докато лицево-челюстната травма е довела до временно разстройство на здравето, което не е поставило живота на пострадалия в опасност.

Тежката мозъчна контузия в случая е реализирана от контактен и инерционен механизми. Травматичният кръвоизлив под твърдата мозъчна обвивка е получен от разкъсване на мостовите вени и е показал тенденция към уголемяване до 7мм ширина, като постепенно е резорбиран. Счупванията на черепа, съчетани с пневмоцефалия, са създали опасност от възникване на възпалителен процес. При ищеца контузионните огнища в мозъка са показали нарастване при контролното изследване, без компресионно-дислокационен синдром.

Счупванията, довели до лицево-челюстна травма, не са съпътствани от размествания и затова оперативно лечение не се е наложило.

При приемане на Д. по спешност в УМБАЛСМ „Н. И. Пирогов“ той е бил в тежко коматозно състояние в епилептичен статус, декомпресиран травматичен шок, затруднено и неефикасно дишане и без възможност за установяване на артериално налягане. Д. е интубиран, седатиран и поставен на белодробна вентилация. За евакуиране на въздуха от плевралната кухина незабавно е поставен гръден дрен. След приключилата начална обработка ищецът е настанен в отделение за интензивно лечение, в хода на което

контузионните огнища в лява мозъчна половина са нараснали временно. На петия ден от болничното лечение е поставена трахеостома.

На 07.06.2022 г. седацията е прекратена. Започнало е възстановяване на съзнанието, движение на крайниците и изпълнение на кратки команди. На 13.06.2022 г. е преминал от интубация към спонтанна вентилация. На 18.06.2022 г. е обработена декубитална рана на главата, а на 23.06.2022г. е премахната централната некроза.

Лечението е било предимно медикаментозно – с аналгетици, антипиретици и антибиотици.

От болничното заведение е изписан на 28.06.2022 г., в ясно съзнание, контактен, адекватен, афебрилен, но с птоза на ляв горен клепач, офталмопареза, травматична мидриаза вляво и десностранна хемипареза в обратно действие.

Според вещото лице д-р П., общият възстановителен период за получените травми е около година и половина. Оплакванията от лицево-челюстната и гръдна травми липсват, но в неврологичния статус на Д. се наблюдава увреда на ляв очедвигателен нерв. Ищецът е под непрекъснато наблюдение за последиците от черепно-мозъчната травма поради опасност от развитие на травматична епилепсия.

Според показанията на М.С., майка на ищеца, незабавно след изписването от „Пиргов“ започнали рехабилитации и се постигнало самостоятелно придвижване на пострадалия.

Преди произшествието работел и учел едновременно. Мозъчните увреди не позволявали да продължи обучението си, защото Д. имал проблеми с концентрацията. След по-усилена мозъчна дейност чувствал изтощение. Отслабнал физически и непрекъснато приемал медикаменти, за да предотврати поява на мозъчни гърчове, загуба на съзнание и световъртеж. Имал кисти в мозъка, а шест месеца бил с открита рана с около 6 см в диаметър. Почти липсвала кост в задната част на мозъка. Не можел да движи лявото си око нагоре надолу и надясно.

При последния преглед неврологът установил, че в мозъка има много дупки и пълно възстановяване не се очаквало. Д. бил под непрекъснато наблюдение. Почти непрекъснато спял, включително и през деня. Лесно се

изтощавал и това изключвало възможността да започне работа. В бъдеще можел единствено да продължи образованието си, но към момента разсъждавал по-бавно. Ежедневието му минавало в разходки и домашни занимания, но с ограничения в четенето и гледането на телевизия. Избягвал да излиза и постоянно носел шапка заради белега в задната част на главата и травмирания очен нерв. Спомен за инцидента нямал.

При определяне на размера на обезщетението за неимуществени вреди съобразно заложения в чл. 52 от ЗЗД принцип на справедливост, се съобразяват характера и тежестта на вредите, интензитетът и продължителността на понесените болки, проявлението им във времето, възрастта на пострадалия, прогнозите за възстановяването и др.

Непосредствено след инцидента 22-годишният Д. е бил с тежки политравматични увреди, в безсъзнание и с опасност за живота. Първоначално са обработени външни рани и кръвоизливи и е проведено оперативно лечение на пневмоторакса. В продължение на 20 дни е бил интубиран и седитиран, а изгледите за летален изход са били с висока степен на вероятност. След 40 дни болничен престой в УМБАЛСМ „Н. И. Пирогов“ е изписан в съзнание и с подобрения, но с препоръки за щадящ режим и периодичен преглед на неврологичния статус и постоянен прием на медикаменти.

Като трайна последица за физическото му състояние е липсата на мозъчна тъкан в контузионните огнища, което е причина за локална мозъчна атрофия и наличие на ликворно-еквивалентни зони в ляв челно-базален отдел и ляв слепоочен дял на мозъка, пораждащи опасност от посттравматична епилепсия. При извършения на 24.08.2023 г. преглед от вещото лице д-р П. е констатирана по-широка лява зеница, липса на подвижност на левия очен булб нагоре, двоене на образите при поглед напред, надясно и нагоре с лявото око.

Увредите, и по-специално последиците от тежката черепно-мозъчна травма, са причина за коренна промяна в начина на живот на К. Д.. Преди 18.05.2022 г. той е работел и е учел едновременно. Водил е нормален начин на живот за младеж на неговата възраст. Тежестта на травмите от произшествието са наложили преустановяване на активността му и установяване на пасивен начин на живот – преимуществено домашен престой,

почивка, ограничени социални контакти и интелектуални дейности и прием на медикаменти. Освен невъзможността да полага труд, Д. не е в състояние да продължи и образованието си. Мозъчните уреди са ограничили способността му да запаметява и разсъждава до степен да получи професионална квалификация и реализация. Предвид младата му възраст, ищецът е под угрозата да бъде непълноценен за дълго време и да води начин на живот, несъответен на възможностите и перспективите, които е имал преди произшествието на 18.05.2022 г.

При тези данни по делото, съдът намира за справедлив размер на обезщетението сумата от 300 000 лева. Този размер е обусловен от нивата на застрахователни покрития към 18.05.2022 г., от степента и последиците от тежката травма, съществувалата опасност за живота на 22-годишния Д., продължителния болничен престой, зависимостта от прием на медикаменти за предотвратяване на опасността от усложнения и трайните негативни последици за социалния живот на пострадалия.

От значение са и лимитите на застрахователни покрития по чл. 492 от КЗ, както и сходно разрешаване на аналогични случаи за обезвреда на неимуществени вреди от един и същи вид. Затова и съдът съобразява присъдени застрахователни обезщетения по гр.д. № 2274/2023 г. на ВКС, IV г.о., т.д. № 1773/2021 г. на ВКС, I т.о., т.д. № 299/2022 г. на ВКС, II т.о., при съобразяване на последиците от увредите и датите на произшествията. Не обосновава присъждане на искания размер на обезщетението от 400 000 лева цитираното от процесуалния представител на ищеца решение № 123/10.01.2020 г. по т.д. № 3104/2018 г. по описа на ВКС, II т.о. По този казус се е касало за 16-годишна пострадала при ПТП през 2015 г., която и след изписването е била в общо увредено състояние, елементарно адекватна, частично ориентирана за място и време, без критично отношение за състоянието си и с изразени интелектуални и паметови нарушения, с много чести агресивни състояния, в невъзможност за елементарно самостоятелно битово обслужване, със силно затруднена походка и на практика в състояние на инвалидност и пълна зависимост от околните. Отречени са били прогнози за пълно възстановяване на невралните функции, с вероятност за допълнително утежняване. Подобно състояние при К. Д. не се отчита, за да се приеме за адекватен претендирания размер на обезщетението за неимуществени вреди от 400 000 лева, независимо от различната

икономическа обстановка през 2022 г. в сравнение с 2015 г.

Ответникът е направил възражение за съпричиняване от страна на ишците, което подлежи на разглеждане в настоящото производство.

По смисъла на чл. 51, ал. 2 от ЗЗД, съпричиняване е налице, когато с поведението си пострадалият е допринесъл за вредоносния резултат, като е създал условия или е улеснил настъпването на вредите. Приносът на пострадалия трябва да бъде конкретно установен (решение № 169/28.02.2012 г., т. д. № 762/2010 г. на ВКС, II Т. О.), както и обстоятелството, че без приносът не би се стигнало до уврежданията. За този факт, доколкото възражението е направено от ответника и го ползва при положителното му установяване доказателствена тежест носи навелият го (застрахователят по „Гражданска отговорност“ на делинквента).

Като съобрази обстоятелствата, при които се е случило произшествието и неговия механизъм, заключението на вещите лица и поясненията при изслушването му в съдебното заседание на 26.01.2024 г., съдът намира за изцяло недоказано направеното от ответника възражение за съпричиняване. Л.а. „БМВ 330Д“ е бил снабден с предпазни колани. Счупванията на шест ребра вляво по аксиларната линия с травматичен пневмоторакс е възможно да са получени от компресия на предпазния колан. Дори и да не е бил с предпазен колан, силната деформация в предната част на автомобила е направила невъзможна функцията на колана да предпази пътника на дясна предна седалка от получените политравматични увреждания. Затова и обезщетението за неимуществени вреди следва да бъде присъдено в определения размер от 300 000 лева.

Ищецът претендира заплащане на законна лихва върху главницата от 30.07.2022 г. до окончателното изплащане. Според дадения с решение № 128/04.02.2020 г. по т.д. № 2466/2018 г. на ВКС, I т.о. отговор относно началния момент на дължимите от застрахователя на гражданската отговорност на делинквента мораторни лихви, в хипотезата на пряк иск от увреденото лице срещу застрахователя по застраховка „Гражданска отговорност“, в застрахователната сума по чл. 429 от КЗ се включва дължимото от застрахования спрямо увреденото лице обезщетение за забава за периода от момента на уведомяване на застрахователя, съответно предявяване на претенцията от увреденото лице пред застрахователя.

Непроизнасянето и неизплащането в срок на застрахователно обезщетение води до изпадане на застрахователя в забава (чл. 497, ал. 1, т. 1 и т. 2 от КЗ). Когато тази забава е съчетана с оспорване изцяло претенцията на увреденото лице, включително в съдебното производство по чл. 432, ал. 1 КЗ, в хода на което е посочена от увредения банкова сметка за изплащане на застрахователното обезщетение, не е налице забава на кредитора по смисъла на чл. 380, ал. 3 от КЗ за периода от изпадане на длъжника в забава по чл. 497, ал. 1 КЗ до посочване от увреденото лице на пълните и точни данни за банковата сметка, по която да се извърши плащането на обезщетението. В този смисъл е решение № 167/30.01.2020 г. по т.д. № 2273/2018 г. на ВКС, II т.о.

С предявената на 21.07.2022 г. претенция К. Д. не е посочил своя банкова сметка. Това е направено с исковата молба, към която е приложено удостоверение от „Първа инвестиционна банка“ АД. На 21.10.2022 г. ЗАД „ОЗК-3.“ АД е постановил отказ за определяне и изплащане на обезщетението. Възражението срещу основателността на съдебно предявената претенция поддържа и в настоящото производство. Следователно, не е налице изискуемата причинна връзка между неизпълнение на задължението за посочването ѝ от пострадалия и неизплащането на застрахователното обезщетение от сезирания с претенцията застраховател на гражданската отговорност на автомобилистите. В случая възражението на ответника относно началната дата на законната лихва е неоснователно. Предвид диспозитивното начало в гражданския процес, лихвата се дължи от посочената в исковата молба дата - 30.07.2022 г., до окончателното изплащане.

Претенции за присъждане на разноски са направили и двете страни. На ищеца е оказана безплатна правна помощ, поради което на адв. Л. Г. се следват разноски съразмерно на уважената част от иска – 15 487.50 лева.

Ответникът е сторил разноски в размер на 17 585 лева по представения списък по чл. 80 от ГПК. Съразмерно на отхвърлената част от иска, на ответника се дължат 4 396.25 лева разноски.

Тъй като К. Д. е освободен от заплащане на държавна такса и разноски, ответникът дължи да заплати по сметка на СГС сумата от 12 000 лева държавна такса и 300 лева депозит за експертиза.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА, на основание чл. 432, ал. 1 от КЗ, ЗАД „ОЗК-3.“ АД, ЕИК ****, със седалище и адрес на управление гр. София, ул. **** да заплати на К. Б. Д., ЕГН *****, с адрес гр. София, ж.к. **** сумата от 300 000 лева, представляваща обезщетение за неимуществени вреди, изразяващи се в претърпени болки и страдания от увреждания, получени при ПТП на 18.05.2018 г., ведно със законната лихва от 30.07.2022 г. до окончателното изплащане, като отхвърля иска за горницата до пълния предявен размер от 400 000 лева.

ОСЪЖДА, на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК вр. чл. 38, ал. 1 от ЗАдв., ЗАД „ОЗК-3.“ АД, ЕИК ****, със седалище и адрес на управление гр. София, ул. **** да заплати на адвокат Л. Г. Г., с адрес гр. София, бул. **** сумата от 15 487.50 лева адвокатско възнаграждение.

ОСЪЖДА, на основание чл. 78, ал. 3 от ГПК, К. Б. Д., ЕГН *****, с адрес гр. София, ж.к. **** да заплати на ЗАД „ОЗК-3.“ АД, ЕИК ****, със седалище и адрес на управление гр. София, ул. **** сумата от 4 396.25 лева разноси за производството.

ОСЪЖДА, на основание чл. 78, ал. 6 от ГПК, ЗАД „ОЗК-3.“ АД, ЕИК ****, със седалище и адрес на управление гр. София, ул. **** да заплати по сметка на СГС сумата от 12 000 лева държавна такса и 300 лева депозит за експертиза.

Решението може да се обжалва пред САС в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски градски съд: _____